

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku J. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 lutego 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 19 stycznia 2012 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. na rzecz adwokata A. R. kwotę 120 zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu.**

UZASADNIENIE

J. F. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 stycznia 2012 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 217 k.p.c., art. 224 § 1 w związku z art. 382 k.p.c., polegające na nierozpoznaniu wniosków dowodowych przedstawionych na rozprawie przez pełnomocnika powoda dnia 19

stycznia 2012 r. oraz naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przez niewłaściwe jego zastosowanie polegające na przyjęciu, że J. F. jest zdolny do pracy w sytuacji, gdy tak nie jest, z uwagi na to, „iż utracił on w wyniku wypadku przy pracy całkowicie wzrok w jednym oku, co wyklucza całkowicie możliwość wykonywania przez niego jakiegokolwiek pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, nadto w sytuacji gdy nie został przez lekarza medycyny pracy dopuszczony do jakiegokolwiek pracy”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono tym, że jest ona oczywiście uzasadniona, podnosząc także, że „zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego w sposób oczywisty narusza bowiem przepisy postępowania, a mianowicie art. 217 k.p.c., art. 224 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., poprzez nierozpoznanie przez Sąd Apelacyjny wniosków dowodowych złożonych przez pełnomocnika powoda na rozprawie. Nadto zaskarżony wyrok w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego, a to 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

Wskazano ponadto, że „skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie do rozpoznania ponieważ występują w niej dwa zagadnienia prawne, które nie zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie i w doktrynie: Czy w związku z treścią art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za osobę niezdolną częściowo do pracy należy uznać osobę, która utraciła całkowicie wzrok w jednym oku w sytuacji gdy praca dla osób jednoocznych bez specjalistycznego wykształcenia nie istnieje, a lekarz medycyny pracy nie dopuszcza takiej osoby do pracy? Czy dokumenty przedstawione przez stronę nie reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika i bez sformowania wniosku dowodowego w toku rozprawy Apelacyjnej Sąd powinien potraktować jako wnioski dowodowe zgodnie z art. 217 k.p.c. i rozpoznać je, czy też może je przyjąć do akt sprawy bez wydania stosownego postanowienia?”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do kwestii oczywistej zasadności skargi, trzeba przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego należy uznać, że przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Wywód przedstawiony na uzasadnienie naruszenia prawa materialnego – art. 12 ust. 3

ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - nie potwierdza oczywistej, widocznej *prima facie* sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Odnosząc się zaś do naruszenia art. 217 k.p.c., art. 224 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., przez nierozpoznanie przez Sąd Apelacyjny wniosków dowodowych złożonych na rozprawie, to wskazać należy, że jedynym dowodem przedłożonym przez pełnomocnika wnioskodawcy na rozprawie apelacyjnej był wynik badania TK kręgosłupa z dnia 11 października 2011 r., a zaskarżona decyzja odmawiająca prawa do renty zapadła 21 czerwca 2010 r. (przeszło rok wcześniej). Na gruncie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych reguła wynikająca z art. 316 § 1 k.p.c. doznaje weryfikacji z tego względu, że postępowanie sądowe w tych sprawach wszczynane jest na skutek odwołania wniesionego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które zastępuje pozew. Postępowanie to ma zatem charakter odwoławczy, a jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem wydanej decyzji. Co do zasady więc, kontrolna rola postępowania sądowego przed sądem ubezpieczeń społecznych dotyczy stanu rzeczy na dzień wydania decyzji przez organ rentowy (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998 r., II UKN 555/97, OSNAPiUS 1999, Nr 5, poz. 181; z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005, Nr 3, poz. 43; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04, OSNP 2005, Nr 17, poz. 273; z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 25/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 293). Wynik badania lekarskiego przeprowadzonego po przeszło roku od wydania decyzji odmawiającej prawa do renty nie może być co do zasady uznany za dowód na okoliczność mającą istotne znaczenie w sprawie (art. 227 k.p.c.).

Gdy idzie natomiast o przesłankę występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych, to skarżący takiego zagadnień tych prawidłowo nie formułuje. Należy przypomnieć, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia

prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia tych wymagań przedstawiane w niniejszej skardze zagadnienie prawne, odnoszące się do art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem postawione pytanie dotyczy zastosowania w sprawie tego przepisu, a nie abstrakcyjnego problemu związanego z jego wykładnią (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 11). Również pytanie: „Czy dokumenty przedstawione przez stronę nie reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika i bez sformułowania wniosku dowodowego w toku rozprawy Apelacyjnej Sąd powinien potraktować jako wnioski dowodowe zgodnie z art. 217 k.p.c. i rozpoznać je, czy też może je przyjąć do akt sprawy bez wydania stosownego postanowienia?”, nie zostało wsparte jakąkolwiek argumentacją jurystyczną pozwalającą na przyjęcie, że dotyczy ono abstrakcyjnego zagadnienia prawnego.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięto po myśli § 19 i 20 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).